

**Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний технічний університет**

**УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ:
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.
НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І
ВАРІАНТИ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №3
для студентів заочної форми навчання
на гуманітарно-правовому та гуманітарному факультетах ЗНТУ**

2013

Українська мова за професійним спрямуванням: Змістовий модуль 3.

Наукова комунікація як складова фахової діяльності. Методичні рекомендації до самостійної роботи і варіанти комплексної контрольної роботи №3 для студентів заочної форми навчання на гуманітарно-правовому та гуманітарному факультетах ЗНТУ / Авт.-укл. Г.С.Онуфрієнко.-Запоріжжя: ЗНТУ, 2013.- 42с.

Автор-укладач: Онуфрієнко Г.С., доцент, доктор філософії у філологічних науках, доцент кафедри загальної мовної підготовки, керівник кафедральної НДР 08512

Рецензент: Зубець Н.О., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ЗНУ

Варіанти комплексної контрольної роботи №3 з «УМПС» розроблено в контексті завдань другого («Лексична система мови спеціальності в категоріях парадигматики та дериватології») і третього («Лексика мови спеціальності в комплексних завданнях рубіжного та підсумкового контролів з «УМПС») етапів кафедральної НДР 08512 «Системно-структурна організація лексичного ярусу мови спеціальності» (2012-2015 р.р.)

Затверджено засіданням кафедри ЗМП
Протокол №1 від 05.09.2013 р.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» (Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності).....	7
2. Варіанти комплексної контрольної роботи №3	
Варіант 1.....	10
Варіант 2.....	12
Варіант 3.....	15
Варіант 4.....	18
Варіант 5.....	20
Варіант 6.....	23
Варіант 7.....	25
Варіант 8.....	28
Варіант 9.....	30
Варіант 10.....	33
3. Рекомендована література	
3.1. Базова.....	36
3.2. Методичне забезпечення.....	37
3.3. Додаткова.....	38
3.4. Словники, довідники, енциклопедії.....	39

ПЕРЕДМОВА

Опанування мови спеціальності у ВНЗ – це засвоєння передусім лексичного і граматичного рівнів та чинних мовних норм наукового стилю (НС) в межах обраного фаху і формування вмінь та навичок з таких актуальних видів професійної мовленнєвої діяльності, як продукування й компресія наукової інформації засобами плану, тез, анотації, конспекту, реферату, рецензії, повідомлення, доповіді, наукової роботи (курсової і дипломної), статті тощо. А оскільки термінологія є найголовніший, постійний і визначальний лексичний компонент наукового стилю мови, то саме стан розвитку національної літературної мови визначає нормативність сучасної термінології як найрухомішої, найдинамічнішої і найінформативнішої частини лексики мови спеціальності.

Національна наукова мова забезпечує зв'язок між поняттєво-логічною (концептуальною) та мовною (вербальною) картинами світу в процесі його еволюційного пізнання. Власне лінгвістичне вивчення мови науки почалося з часу виходу в світ 1953 року першого видання книги англійського вченого Томаса Сейворі «Мова науки».

Українська наукова мова розвивалася за нелегких умов постійної боротьби українців за права рідної мови і має свою специфіку. Основні функції НС – інформативна (повідомити, пояснити, з'ясувати, обґрунтувати, класифікувати, систематизувати, аргументувати, проілюструвати тощо) і переконувальна. Завдання НС – трансляція наукової інформації, обставини мовлення – офіційні, форми існування – усна(наукова лекція, доповідь, виступ, захист курсової / дипломної / конкурсної / дисертаційної роботи тощо) й письмова (наукова монографія, університетський підручник, наукова стаття, реферат, анотація, курсова / дипломна / конкурсна /дисертаційна робота тощо).

Загальні ознаки НС – поняттєвість, об'єктивність, доказовість, аргументованість, переконливість, точність, логічність, узагальнення висновків; мовні ознаки – термінованість, активне використання дісприслівникових зворотів, переважання складнопідрядних речень,

прямий порядок слів у реченні і термінологічних словосполученнях, обов'язкове використання символів, номенклатурних назв, схем, графіків, таблиць, абсолютна точність цитат, прізвищ дослідників, цифрових даних тощо.

За традиційною класифікацією, НС функціонує у чотирьох основних своїх різновидах (підстилях НС): власне науковому, науково-навчальному, науково-популярному, науково-публіцистичному. Кожен із цих різновидів НС представлений своїми жанрами і має як свою історію розвитку, так і специфічні номінативно-виражальні засоби. Спосіб викладення матеріалу в науковій літературі – формально-логічний (колективний) з елементами персоніфікації.

Роботу з науковим текстом, усвідомити який набагато складніше за художній чи публіцистичний, суттєво полегшують *алгоритмічні приписи (АП)*, котрі являють собою послідовні «кроки» досягнення поставленої мети, тобто програму мисленнєво-мовленнєвих дій самостійної роботи з фаховою інформацією. Систематичне користування АП дозволяє сформуванню і розвинути навички раціональної організації навчальної праці з текстом та логізації розумової діяльності

АП, подані в рекомендованому МОН України навчальному посібнику «Науковий стиль української мови» (Київ, 2006;2009), допомагають правильно і швидко скласти три види плану (питальний, тезовий, номінативний) фахового тексту, його конспект, довідкову й рекомендаційну анотації на нього, індикативний та інформативний реферати, рецензію, а також підготувати наукову доповідь, наукову статтю чи тези доповіді, взяти участь у науковій дискусії. Така самостійна робота активно сприяє якісному засвоєнню термінологічного апарату мови обраної спеціальності. У кожному фаховому тексті є ключові слова для правильного його розуміння – це терміни, які, називаючи спеціальні поняття відповідних наукових галузей, поділяються на загальнонаукові (наприклад, *аналіз, еволюція, зона, закон, метод, норма, парадигма, принцип, процес, система,*

структура, теорія, форма, функція), міжгалузеві (наприклад, *акцент* – фін., юр.; *диспозиція* – юр., військ.; *імунітет* – мед., юр.; *плече* – біол., техн., фіз.; *предикат* – лінгв., лог.; *реабілітація* – мед., юр.; *реципієнт* – мед., юр., фін.; *хвиля* – природн., фіз., політ.) та вузькоспеціальні (наприклад, *алібі* – юр.; *арка* – архіт.; *аташе* – дипл.; *дедвейт* – ек.; *евфонія* – лінгв.; *експерт* – юр.; *екстер'єр* – диз.; *єркер* – архіт.; *макроекономіка* – ек.; *морфема* – лінгв.; *ратифікація* – дипл.; *риторика* – лінгв.; *суперлатив* – лінгв.; *товар* – ек.; *флексія* – лінгв.; *фонема* – лінгв.; *юкстапозиція* – лінгв.; *юніор* – спорт.; *юнкція* – етнон.; *юрисдикція* – юр.).

Отже, наукова комунікація як важливий і обов'язковий компонент фахової діяльності неможлива без належної термінологічної компетентності комунікантів і знання ними алгоритмічних приписів, без вміння якісно опрацювати (суцільним, вибіркоким, ознайомчим способами читання) та адекватно розуміти зміст і поняття наукових та науково-навчальних текстів фахової тематики.

1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»

(Змістовий модуль 3. Наукова комунікація як складова фахової діяльності)

Третій змістовий модуль «Наукова комунікація як складова фахової діяльності» обов'язкової для всіх спеціальностей університетської дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» охоплює три великі теми і в їх межах такі важливі питання:

1. Українська термінологія у професійному спілкуванні:

- 1.1. Сутність базових понять: «термін», «термінологія», «терміносистема», «термінознавство», «термінографія».
- 1.2. Історія української термінології та найпродуктивніші етапи її розвитку.
- 1.3. Сучасна проблематика української термінології.
- 1.4. Ознаки терміна та способи виявлення в науковому тексті.
- 1.5. Структурний діапазон термінів: слово (просте, складне, аббревіатура) та словосполучення.
- 1.6. Частиномовна природа термінів (терміни - іменники, терміни - прикметники, терміни - дієслова, терміни - прислівники) .
- 1.7. Способи творення термінів обраного фаху.
- 1.8. Стратифікація термінів у фаховому тексті: загальнонаукові, міжгалузеві, вузькоспеціальні.
- 1.9. Види сучасних термінологічних словників та їх функції в обраній спеціальності.
- 1.10. Сутність взаємопов'язаних базових понять: «нормування термінів», «кодифікація термінів», «стандартизація термінів».

2. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні.

- 2.1. Науковий стиль української мови: функції, завдання, різновиди, форми, загальні та мовні особливості.

2.2. Особливості наукового тексту як засобу професійного інформування.

2.3. Способи оформлення результатів наукової діяльності.

2.4. План наукового тексту (питальний, тезовий, номінативний) в організації розумової праці.

2.5. Конспектування наукових текстів: завдання, види конспектів та їх особливості.

2.6. Анотування наукового тексту: завдання, види анотацій, їх типова модель та типові мовні конструкції.

2.7. Реферування наукових текстів: завдання, види рефератів, їх структура та особливості.

2.8. Чинні правила бібліографічного опису наукових джерел різних жанрів (монографій, підручників, навчальних посібників, статей у наукових журналах, тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій).

2.9. Рецензія і відгук як жанри критичного аналізу наукових праць: спільне та відмінне.

2.10. Підготовка і написання наукової статті як жанру самостійної науково-дослідної роботи: мета і структура статті, обсяг та мовні особливості.

2.11. Курсова і бакалаврська студентські роботи: структура, вимоги до виконання та мовного оформлення.

2.12. Сутність поняття *«науковий етикет»*, правила наукової дискусії.

3. *Проблеми перекладу і редагування наукових текстів.*

3.1. Сутність і види перекладу наукових текстів.

3.2. Буквальний та адекватний переклади наукових текстів за обраним фахом.

3.3. Анотаційний і реферативний переклади наукових текстів: спільне й відмінне.

3.4. Сутність понять: *«редагування наукового тексту»*, *«коригування наукового тексту»*.

3.5. Вимоги до якісного перекладу наукових текстів українською мовою.

3.6. Перекладацькі лакуни і шляхи їх усунення (особливості добору синонімів).

3.7. Сутність поняття *«фальшиві друзі перекладача»*.

3.8. Типи різномовних термінологічних корелятивів (відповідників).

Якісне опрацювання за рекомендованими джерелами зазначених питань, котрі виносяться на підсумковий контроль, дозволить правильно виконати завдання

ККР - 3. При цьому необхідно врахувати наступне:

- уважно прочитати кожне завдання та переконатися, що правильно зрозуміли його;

- виконати всі вимоги завдання та обґрунтувати чинними нормами і правилами;

- здійснити самоконтроль, спираючись на дані академічних словників (орфографічних, тлумачних, перекладних (російсько-українських), термінологічних, синонімів, антонімів та іншомовних слів), підручників для ВНЗ із Грифом МОН України та чинну редакцію «Українського правопису» тощо;

- подати лаконічну і переконливу інформацію для висвітлення сутності та специфіки понять у завданні 9.

Кожне завдання відповідно до структури ККР-3 треба виконувати з нового аркуша в учнівському зошиті в лінію та розбірливим почерком, без скорочень і виправлянь. Обов'язково треба записати номер кожного завдання та його формулювання. Теоретичні питання треба викласти чітко і точно за темою та вимогами завдання, лаконічно (коротко) і грамотно. Тлумачення понять подати в контексті рекомендованих термінологічних словників.

Після останнього завдання необхідно подати за абеткою і чинним бібліографічним стандартом список використаних навчальних джерел останнього покоління, у тому числі словників.

2. ВАРІАНТИ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ №3

Варіант 1

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

(Юр..с..) консульт, (макро)економ..ка, гр..фіті, юр..спруденц..я, м..тафора, д..пломат..я, ..скіз, (еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, д..кор, ..кстер..ер, ф..лолог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Переклад, білінгвізм, адресант, аргумент, монолог, текст, абзац, словник, корінь(слова), термін.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом просте речення, ускладнене дісприслівниковим або дісприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми доіменників, поданих курсивом.

Алфавіт, деривація, евфонія, *моносемія, композит*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінологіки.

Внутренняя речь, естественные языки, сказуемое, однокоренные термины, технический подъязык, причастный оборот,

лингвострановедение, общее терминоведение, производный термин, аудирование.

Завдання 5. Здійснить мовне коригування актуальної термінології та поясніть чинними правилами.

Торгівельна (угода), компаньон, специфікація, аренда, зовнішній (сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, інновація, нюанс, ф'ючерна (угода), корректор, іммітація.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Маркетинг, апостроф, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), експерт, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Експертне заключення, діючий нормативний правовий акт, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відносин, об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок у металі, офіційне направлення на навчання в магістратуру.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою рисою вузькоспеціальні терміни.

В предложении различают три аспекта его структуры формально-синтаксический семантико-синтаксический коммуникативный. Предложение рассмотренное в аспекте его коммуникативной организации называют высказыванием. Предложению как высказыванию присуще актуальное членение связанное с соответствующим контекстом или ситуацией. В

соответствии со своей коммуникативной задачей предложение членится на две части: тему и рему. Тема — исходная часть высказывания, основа высказывания, данноизвестное, обусловленное предыдущим контекстом. Тема — главное содержание сообщения, коммуникативный центр высказывания, его ядро. Новое — то, что сообщают о теме. Тема менее значима, чем рема. Предложение не может быть безремы, тогда как тема нередко бывает лексически не выраженной. Теорию актуального членения предложения разработал чешский лингвист В. Матезиус в 20–30-е годы XX столетия (*И. Выхованец*).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Мова фаху.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 2

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

Юр..с..дикц..я, (м..кро)економ..ка, гр..фіті, юр..спруденц..я, ..пітет, д..пломат..я, ..скіз, (еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, д..кор, екстер..ер, (он)лайн, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть

словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Гіпертекст, адресат, алогізм, діалог, білінгв, сонет, діалектизм, термін, узус, поліглот.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом просте речення, ускладнене дієприслівниковим або дієприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми дослів, поданих курсивом.

Ад'єктивний, девіатологія, інтралінгвістичний, флексія, *дериват*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до фахової російськомовної термінологіки.

Сравнительная степень прилагательных, имя числительное, мыслительно-речевая деятельность, движущиеся детали, длинноевысказывание, косвенная речь, винительный падеж, словарный состав современного языка, словоизменение, прикладное языкознание.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінологіки та поясніть чинними правилами.

Торгівельний (комплекс), масмедіа, спеціфікація, аренда, зовнішній(сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, іновация, нюанс, ф'ючерна (угода), корректор, стогнация.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Маркетинг, омбудсмен, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), оферта, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Відповідно з експертнимзаключенням, згідно до діючого нормативного правового акту, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відносин, об'єм даної дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок вметалі, офіційне направлення у іноземне стажування.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою рисою вузькоспеціальні терміни.

В речи мы не всегда используем элементарные разновидности сложного предложения элементарные сложносочиненные предложения элементарные сложноподчиненные предложения элементарные сложные предложения со взаимозависимыми предикативными частями элементарные сложные предложения с недифференцированной синтаксической связью. Самыми распространенными среди неэлементарных (многокомпонентных осложненных) конструкций являются сочинительно-подчинительные сложные предложения в которых одни предикативные части объединены сочинительной связью другие подчинительной связью. Сочинительно-подчинительные конструкции имеют разные вариации объединения предикативных частей а) две или более сочинительных частей имеют одну общую для них подчинительную часть б) одна из сочинительных частей распространяется подчинительной частью другие сочинительные части используются без подчинительной части в) каждую из сочинительных частей сопровождают подчинительные части всегда один из видов синтаксической связи выступает определяющим в структуре многокомпонентного предложения смешанного типа (И. Выхованец).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Структурні типи і частиномовна природа термінів у мові обраного фаху.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 3

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

(Експерт) кр..м..нал..ст, (м..кр)економ..ка, гр..фіті,
юр..спруденц..я, г..перб..ла, д..пломат..я, (контр)культура,
(еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, д..кор,
..кстер..ер, ф..ллог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Економіст, процент, орендар, комунікант, референт,
договір, тезаурус, лексикон, план, лідер.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дісприслівниковим або дісприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми допрікметників, поданих курсивом.

Комунікативний, вербальний, дескриптивний, екстралінгвістичний, преференція.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінології.

Международные гражданско-правовые отношения, торгово-экономические отношения, эмитенты ценных бумаг, договорные санкции, грузоотправитель, арест банковского счета, действующее законодательство, особые условия доставки товара, правовое регулирование, распорядители бюджетных средств.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінології та поясніть чинними правилами.

Торгівельні (санкції), кампаньон, (зведена)специфікація, аренда (землі), зовнішній(сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, інновація, нюанс, ф'ючерна (угода), дефакто, імітація.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Фольга, апостроф, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), експерт, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Згідно до експертногозаключення, відповідно з діючим нормативним правовим актом, виписка із банківського рахунка, зона міжнародних відносин, об'єм дизайнерської роботи, переводити на англійську мову технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок в фарбі, офіційне направлення на участь в конференції.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до

тексту вмотивований заголовков, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть пряму ризикою вузькоспеціальні терміни.

В настоящее время формы международных экономических отношений существенно расширились. При этом основное их расширение произошло в основном в период с конца 60-х до середины 80-х гг. XX ст. В то же время продолжают действовать формы международных экономических отношений, которые сложились в конце XIX - начале XX вв. Прежде всего это касается внешней торговли, вывоза капитала, валютных отношений.

В современных условиях основными формами международных экономических отношений являются следующие: 1) внешняя и мировая торговля; 2) кредитные отношения; 3) валютные и платежно-расчетные отношения; 4) миграция и вывоз капитала; 5) международная миграция рабочей силы; 6) международные интеграционные процессы; 7) создание и развитие транснациональных корпораций и кредитно-финансовых институтов; 8) межгосударственное регулирование экономических отношений (регулирование валютно-финансовых, торговых отношений); 9) деятельность международных кредитно-финансовых институтов (например, МВФ) в сфере международных экономических отношений; 10) научно-техническое и производственное сотрудничество (*П.Маланчук*).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Анотація фахового джерела.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (глумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 4

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

Р..т..ф..кац..я, (юр..с..) консулът, (м..кро)економ..ка, гр..фіті, (ритмо)м..лод..ка, д..пломат..я, ..скіз, (еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, д..кор, ..кстер..єр, фл..лолог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Акт, умовивід, імідж, ресурс, кодекс, процес, протокол, стандарт, мотив, податок.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дієприслівниковим або дієприкметниковим зворотом, та наведіть синоніми й антоніми доприкметника, поданого курсивом.

Директива, директорат, інструкція, моніторинг, *полісемічний*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінолексики.

Международный валютный фонд, встречные требования, внешнеэкономическая деятельность, международные договоры, международно-правовое признание, предварительная договоренность государств-партнеров, хозяйственная правоспособность, межотраслевая кооперация, срочный банковский перевод, долговременное сотрудничество.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінологіки та поясніть чинними правилами.

Торгівельні (відносини), компаньон, специфікація, арендарь, зовнішній(сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, інновація, нюанс, ф'ючерна (угода), деюре, іммітація.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Показник, апостроф, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), довідник, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Не дивлячись на експертне заключення, згідно діючого нормативного правового акту, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відносин, об'єм дизайнерської роботи, машинний переклад технічного тексту, вірний експеримент, зміст домішок вметалі, офіційне направлення на участь у олімпіаді.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою ризикою вузькоспеціальні терміни.

Национальные экономики разных государств связаны между собой хозяйственными связями, которые и образуют международные экономические отношения (МЭО).

Международные экономические отношения находят свое практическое выражение в международной торговле валютно-финансовых инвестиционных и других связях то есть в перемещении разного рода ресурсов.

Из движения товаров складывается международная торговля то есть оплачиваемый совокупный товарооборот. Оплачиваемые импорт и экспорт одной страны называются внешней торговлей.

В системе правового регулирования межгосударственных экономических отношений сложилась своя «надстройка» международное экономическое право (МЭП) которое является одной из отраслей международного права.

Объектом регулирования в международном экономическом праве является международное перемещение ресурсов (в самом широком понимании «ресурсов» от материальных до интеллектуальных) (П.Маланчук).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Термінологічна компетентність фахівця (дизайнера, економіста, перекладача, юриста).

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 5

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

(Контр)..с..гнац..я, (макро)економ..ка, гр..фіті,
юр..спруденц..я, п..рон..м, д..пломат..я, ..скіз, (еко)д..зайн,
г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, д..кор, екстер..ер,
ф..лолог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Дизайнер, досвід, аспект, ландшафт, проект, компонент, фільтр, штамп, ярус, метод.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дієприслівниковим або дієприкметниковим зворотом, та наведіть антонімдоіменника, поданого курсивом.

Ескіз, тайтл, символ, фактор, *централізація*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінологіки.

Компьютерная графика, современное макетирование, декорирование, цветоведение, сложная проектировка, осовременить интерьер, промышленный дизайн, изучить основы эргодизайна, художественное конструирование, дизайн ландшафта.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінологіки та поясніть чинними правилами.

Торгівельна (діяльність), риферендум, специфікація, аренда, зовнішній(сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, іновация, ньюанс, ф'ючерна (угода), (стінне)пано, іммітація.

Завдання 6. Позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Композит, недоторканність, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), експерт, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Підводячи підсумки зробленого аналізу, опираючись на діючий нормативний правовий акт, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відносин, крупний об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, охарактеризувати зміст домішок вметалі, направити офіційне запрошення на науковий семінар.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою рисою вузькоспеціальні терміни.

Какизвестноемеждународноеэкономическое право (МЭП) имеетсвои отрасли (подотрасли международного права) международное торговое право в рамках которогорегулируется движение товаров включая торговлю услугами иправамимеждународное финансовое право регулирующее финансовые потоки расчетные валютные кредитные отношениямеждународное инвестиционное право в рамках которого регулируется движение инвестиций (капиталов)право международной экономической помощи как совокупность норм регулирующих движение материальных и нематериальных ресурсов не являющихся товаром в принятом смыслемеждународное трудовое право в рамках которого регулируется движение трудовых ресурсоврабочей силы (*П.Маланчук*).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутністьактуального впрофесійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Термінологічні словники.

Завдання 10. Запишіть за чиннимбібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники(тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 6

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

..рб..траж, л..нгв..ст..ка, гр..фіті, юр..спруденц..я, тр..нсф..р, д..пломат..я, ..скіз, (еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, (контр)т..тул, екстер..ер, ф..лолог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, с..льдо.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Арбітраж, аудит, аргумент, банкiр, порядок, реєстр, переоблік, лист, документ, відправник.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дісприслівниковим або дісприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми дослів, поданих курсивом.

Юрист, абрєвіатура, *абсурд*, авантаж, *автєнтичний*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінолексики.

Устноевыступление, чувствособственностидостоинства, деепричастный оборот, говорысеверногонаречия, падежныеокончанияименсуществительных, сравнительноеязыкознание, основытехническогоперевода, знаки

препинания, тезисный план учебноготекста по специальности, производящая основа.

Завдання 5. Здійснить мовне коригування актуальної термінології та пояснить чинними правилами.

Аккредитів, дисконт, специфікація, аренда, зовнішній (сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, іновация, ньюанс, ф'ючерна (угода), корректор, актирування.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Маркетинг, апостроф, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), експерт, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Ведучий експерт по криміналістиці, діючий нормативний правовий акт, згідно виписки із банківського рахунка, область міжнародних відносин, даний об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок вметалі, офіційна рецензія про наукову статтю.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою рисою вузькоспеціальні терміни.

Промышленный дизайн дизайн промышленных товаров конвейерно-поточковый массовый дизайн проектирование трехмерных объектов. Современные услуги дизайна 1) услуги технических дизайнеров которые проектируют эстетически совершенные структуры тканей рельефы плиток фактуры покрытий текстуры пластиков; 2) услуги декорирующего

дизайна когда проектируются художественные ткани портьеры скатерти ковры для промышленного изготовления;3) услуги инженерного дизайна осуществляющего всестороннее совершенствование инструментов приборов станков машин;4) услуги классического дизайна (или художественного конструирования) объектов общественного быта и бытового труда; 5) услуги дизайна организующего процессы производства обслуживания сбыта обучения.

Промышленный дизайн это практика анализа создания и разработки продукции для массового производства. Цель промышленного дизайна создать формы успех которых гарантирован до того как были сделаны крупные капиталовложения чтобы такая продукция производилась по цене позволяющей ее хорошо продавать и получать разумные прибыли (В. Стешенко).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Реферат фахового тексту.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 7

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

..пе..яц..я, (супер)..рб..тр, гр..фіті, юр..спруденц..я, (гіпер)фонема, д..пломат..я, ..скіз, (еко)д.зайн, г.рм..невт..ка, ди..курс, (гіпер)..нфляц..я, ном..нац..я, р..н..санс, ..кстер..ер, ф..лолог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Вирок, фактор, обвинувач, прокурор, власник, спадкоємець, чинник, маркетинг, статут, фундатор.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дієприслівниковим або дієприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми доіменників, поданих курсивом.

Адаптація, презент, *адресат*, компонент, *константа*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінологіки.

Денежный перевод, обоснованное доказательство, привлечь к ответственности, расхождения в показаниях свидетелей, подготовьте ходатайство, официально-толкование статьи «Гражданского кодекса», судебный иск, общепотребительная лексика, действующее законодательство, исполнительный комитет.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінологіки та поясніть чинними правилами.

Акционер, ретро-спектива, специфікація, суб-аренда, зовнішній (сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, іновация, ньюанс, ф'ючерна (угода), коректура, аттестация.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Маркетингова (служба), апостроф, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), автаркія, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Мовна компетенція, згідно діючого нормативного правового акту, виписка із банківського рахунка, зона міжнародних відносин, колосальний об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, тендер про придбання комбінату, офіційне направлення для навчання в аспірантурі.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою рискою вузькоспеціальні терміни.

Международное право существовало уже в период рабовладельческого строя. Материальные и литературные памятники Индии Вавилонии Ирана Египта и других древних государств свидетельствуют о существовании в то время международно-правовых норм посольского и договорного права. В частности принцип неприкосновенности послов был обоснован Цицероном в Древнем Риме. Активной в международно-правовых отношениях с разными государствами мира была Киевская Русь. Так еще 11 марта 527 года датируется первый известный в истории дипломатический визит князя Кия в столицу Византии. Характерной чертой внешней политики Киевской Руси в XI-XIII ст. было подчинение её одной цели объединить все земли государства. Во внешней политике Киевской Руси этого периода можно выделить 1) международные отношения Руси и Западной Европы; 2) походы Ярослава на север; 3) борьбу с печенегами (*М. Антонович*).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

План фахового тексту.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 8

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

..п..ел..яц..я, (супер)маркет, гр. фіті, юр. спруденц..я, пр..ф..ксо..д, д..пломат..я, ко..л..ж, (еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, ..мб..садор, ном..нац..я, д..кор, ..кстер..ер, ф..лолог..я, (анти)демп..нг, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Доказ, збиток, зговір, свідок, самозахист, рекетир, процент, обов'язок, пільговик, завдаток.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дісприслівниковим або дісприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми доіменників, поданих курсивом.

Адресант, *елемент*, контур, паритет, корекція.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінологіки.

Предварительное следствие, міжнародная безпека, оперативно-розшукова діяльність, підозреваемый,

ограничительные меры, за отсутствием доказательств, за исключением, заверить у нотариуса копию документа о высшем образовании, предыдущая договоренность, причинить материальный ущерб.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінологіки та поясніть чинними правилами.

Ресурсо-збереження, муниципалитет, специфікація, аренда, терміно-простір, юристконсульт, мікро-середовище, інновація, нюанс, ф'ючерна (угода), акція, корреляція.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Трансфер, апостроф, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), експерт, експертний (висновок), одинадцятий квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Згідно експертного заключення, діючий нормативний правовий акт, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відношень, об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок в металі, офіційне направлення на навчання в Болонський університет.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть пряму ризикою вузькоспеціальні терміни.

Задолго до Конституции США 1787 года конституции Франции и Польши 1791 года была провозглашена 5 апреля 1710 года Конституция Украины. Это был договор между тремя политическими

силами казаческої держави. До сих пор остається відкритим питання щодо авторства цього документа хоча і є аргумент с яким важко сперити: стиль Конституції 1710 року дуже схожий с більш пізніми документами авторство яких приписується Орлику–старшому. Конституція 1710 року передбачала цілий ряд важливих реформ в духовній і виконавчій владі. В цілому цей прогресивний документ був проникнутий демократизмом. Говорячи сучасною мовою в Україні утвердилася парламентська форма правління оскільки пріоритет влади мав колегіальний орган парламент який і контролював виконавчу владу. В шістнадцяти статтях цієї конституції була описана реальна модель вільного незалежного державства заснованого на визнанні природного права людини і народу на вільність і самоопределение розроблені фундаментальні принципи внутрішньої і зовнішньої політики (А. Онуфрієнко.)

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Рецензія фахового тексту.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 9

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

(К.бер)злочин, (супер)д..в..денд, гр. фіті, юр.спруденц..я,
(лінгво)дидактика, д.пломат..я, а..ф..лада, (еко)д..зайн,

г..рм..невт..ка, ди..курс, ..тикет, ном..нац..я, факс..м..ле,
..кстер..ер, ф..ллог..я, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Рекет, законопорушник, змовник, допризовник, юрист, папір (документ), термін (строк), факт, злочин, довіритель.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дісприслівниковим або дісприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми доіменників, поданих курсивом.

Курс, куртьє, ліквідація, імідж, *нонсенс*.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінологіки.

Поисковое чтение текстов, *понятийное содержание термина, необходимое меры предосторожности приняты, определяющий фактор, длительные переговоры, два мотива совершенного преступления, выяснение обстоятельств дорожного происшествия, обжалование судебного решения, удостоверение личности, уличающее доказательство.*

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінологіки та поясніть чинними правилами.

Супер-арбитр, компаньон, специфікация, аренда, зовнішній(сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, іновация, ньюанс, ф'ючерна (угода), корректор, де-монополізация.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Маркетинг, показник, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), конверсія, експертний (висновок), одинадцятий квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Експертне заключення, відповідно з діючим нормативним правовим актом, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відносин, об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок вметалі, офіційне направлення на участь у міждержавних переговорах.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та рекомендаційну анотацію. Підкресліть пряму ризиком вузькоспеціальні терміни.

Украинский историк этнограф Д.Яворницкий в своем всемирно известном исследовании «История запорожских казаков» описал пять условий зачисления кандидатов в казаки Запорожской Сечи 1) быть вольным и независимым; 2) разговаривать на украинском языке; 3) дать присягу на верность царю; 4) быть православного вероисповедания; 5) пройти полный курс военного обучения.

Характерной особенностью «казаческого права» была устная форма его выражения. Главная причина этого непринятие запорожцами писаных законов боязнь того что они могут изменить их вольную жизнь. Обычное право казаков регулировало отношения административно-правового характера (самоуправление) гражданско-правового (собственность) криминально-правового (преступление) а также порядок судпроизводства (*А. Онуфриенко.*)

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Стандартизація термінів.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (тлумачні, перекладні тощо) свого фаху.

Варіант 10

Завдання 1. Запишіть правильно подану лексику іншомовного походження, вставляючи, де треба, букви і розкриваючи дужки. Підкресліть терміни свого фаху і наведіть до них дефініції (визначення). Позначте правильний наголос у підкреслених іменниках.

(Транс)акц..я, (макро)менеджмент, гр..фіті, юр..спруденц..я, (л..нгно)технолог..я, д..пломат..я, фла..р, (еко)д..зайн, г..рм..невт..ка, ди..курс, кл..р..нг, ном..нац..я, д..кор, ..кстер..ер, (гіпер)текст, ..ренда, к..сац..я, ц..в..л..ст..ка, д..лікт.

Завдання 2. Утворіть від наведених термінів форми родового і давального відмінків однини. Складіть словосполучення, поєднавши підкреслені іменники з числівниками *два, три, чотири*.

Світогляд, мотив, канон, правник, охоронець, грабіжник, заповіт, нотаріус, хабарник.

Завдання 3. Доберіть питомі відповідники до поданих інтернаціональних терміноодиниць іншомовного походження. Складіть із підкресленим словом простеречення, ускладнене дієприслівниковим або дієприкметниковим зворотом, та наведіть антоніми до іменників, поданих курсивом.

Нон-стоп, бартер, рейтинг, *афікси*, менеджер.

Завдання 4. Запишіть максимально точні українські відповідники до російськомовної фахової термінології.

Декорирование, дизайн салонаавтомобиля, самоеоптимальноепроектирование, иллюстрированная книга, печатноеиздание, наглядныесредства, дополнительноеизображение, эстетическоенаправление в архитектуре, рациональнаяцелесообразностьизобразительных форм, индустриальныйбыт.

Завдання 5. Здійсніть мовне коригування актуальної термінології та поясніть чинними правилами.

Супер-графіка, компаньон, специфікація, аренда, зовнішній(сектор економіки), юристконсульт, мікро-середовище, інновація, нюанс, ф'ючерна (угода), корректор, понятійність.

Завдання 6. Правильно позначте наголос у наведених однослівних термінах та компонентах складених термінів.

Маркетинг, андерайтинг, договірні зобов'язання, новий договір, (юридична) ознака, (платіжна) відомість, валовий (продукт), фаховий (текст), експерт, експертний (висновок), (третій) квартал.

Завдання 7. Відредагуйте словосполучення, котрі активно функціонують у реченнях наукового стилю української мови.

Ведучий експерт по дизайну, діючий нормативний правовий акт, виписка із банківського рахунка, область міжнародних відносин, об'єм дизайнерської роботи, переводити технічний текст, вірний експеримент, зміст домішок вметалі, офіційне направлення на навчання.

Завдання 8. Перекладіть українською мовою фаховий текст, наведений без розділових знаків у реченнях. Запропонуйте до тексту вмотивований заголовок, номінативний план та

рекомендаційну анотацію. Підкресліть прямою рискою вузькоспеціальні терміни.

Искусство барокко как и ренессанс появилось в Украине из Италии родины этого стиля. Итальянские мастера приезжали в Украину как через немецкие земли так и сюга. В связи с этим искусство барокко в Украине раздвоилось на западе Украины оно сохранило формы иезуитского барокко а на востоке очень модифицировалось и обрело оригинальность в так называемом казаческом барокко. Различие этих двух проявлений стиля барокко наиболее ярко представлено в архитектуре меньше в скульптуре и живописи.

Комбинация западноевропейского орнамента усовершенствованного и обогащенного местными мотивами представлена не только в церковных храмах но и в светских постройках например в так званом доме Мазепы в Чернигове. Именно во времена барокко в Украине активно развивается декоративная орнаментальная скульптура (*Д. Антонович*).

Завдання 9. Лаконічно (1-3 реченнями) поясніть сутність актуального в професійній діяльності поняття та проілюструйте правильними прикладами.

Види перекладу фахових текстів.

Завдання 10. Запишіть за чинним бібліографічним стандартом три найновіші термінологічні словники (глумачні, перекладні тощо) свого фаху.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(* - наявність джерела в бібліотеці ЗНТУ)

3.1. Базова

1. **Васенко Л. А.** Фахова українська мова: Навчальний посібник / *Л. А. Васенко, В. В. Дубічинський, О. М. Кримець.* – К. : «Центр учбової літератури», 2008. – 272 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

2.***Онуфрієнко Г. С.**Науковий стиль української мови: Навчальний посібник. – К.: «Центр навч. літ-ри», 2006. – 312 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

3.***Онуфрієнко Г. С.**Науковий стиль української мови: Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. – 2-е вид. доп. – К.: «Центр учбової літ-ри», 2009. – 392 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

4.***Онуфрієнко Г.С.**Риторика: Навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2008. – 592 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

5.***Онуфрієнко Г.С.**Риторика у практичних завданнях для юристів: Навчальний посібник. – Запоріжжя: ЗІОІ, 2002. – 307 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

6.***Онуфрієнко Г. С.** Українська мова в комплексних завданнях для юристів /*Г.С. Онуфрієнко, Н. В. Руколяньська* / За заг. ред. **Г.С. Онуфрієнко.** – Запоріжжя: ЗІОІ, 1998. – 281с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

7.***Онуфрієнко Г. С.** Складні випадки українського правопису: Навчальний посібник /*Г. С. Онуфрієнко, Л. М. Марченко, В. К. Єршова.*– Запоріжжя: ЗНТУ, 1995.- 51с.; друге вид., доповнене - Запоріжжя: ЗІОІ, 1998. – 58 с.

8.***Онуфрієнко Г.С.**Українська мова в тестових завданнях для юристів: Поглиблений курс. Навчальний посібник / *Г. С. Онуфрієнко, Н. В. Таранова.* – Запоріжжя: ЗІОІ, 1999. – 404 с. (Гриф МОН України «Рекомендовано для студентів ВНЗ»)

9. **Пазяк О.М.** Українська мова і культура мовлення: Навч. Посібник / *О. М. Пазяк, Г. Г. Кисіль* - К.: «Вища школа», 1995. – 239 с.

10. **Панько Т.І.** Українське термінознавство: Підручник / *Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк*. - Львів: «Світ», 1994. - 216 с.

11. Склад і структура термінологічної лексики української мови / *Богуцька М.П., Крижанівська А. А., Симоненко Л. О.* та інші. – К.: «Наукова думка», 1984. – 196 с.

12. Український правопис / АН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: «Наукова думка», 1993. – 236 с. (і наступні роки видання)

3.2. Методичне забезпечення

1.* Мова юридичного фаху в управлінській діяльності: Програма спецкурсу для слухачів магістратури // Укл. **Г.С.Онуфрієнко**. – Запоріжжя: ЗЮІ, 2002. – 35с.

2.***Онуфрієнко Г.С.** Науковий стиль української літературної мови: Програма спеціального курсу для аспірантів, ад'юнктів, здобувачів / *Г.С. Онуфрієнко, С. П. Семенюк* / За заг. ред. **Г.С. Онуфрієнко**– Запоріжжя: ЗЮІ, 2001. – 45 с.

3.***Онуфрієнко Г.С.** Основи теорії мовної комунікації: Методичні матеріали для студентів спеціальності «Переклад». - Запоріжжя: ЗНТУ, 2010. - 90 с.

4.***Онуфрієнко Г. С.** Риторика у тренінгових та кваліфікаційних комплексних завданнях для студентів економіко-гуманітарних спеціальностей. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2007. – 70 с.

5.***Онуфрієнко Г. С.** Сучасна українська мова: Методичні матеріали для студентів гуманітарного факультету денної та заочної форм навчання. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2009.- 78 с.

6.***Онуфрієнко Г.С.** Українська мова у кваліфікаційних комплексних завданнях для студентів економіко-гуманітарних спеціальностей. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2007. – 120 с.

7.*Сучасна українська мова: Програма навчальної дисципліни для студентів гуманітарного факультету // Укл. **Г. С. Онуфрієнко**. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2005. – 34с.

3.3. Додаткова

1.**Кочан І.М.**Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: Навчальний посібник. – К.: «Знання», 2013. – 294с.

2.***Онуфрієнко Г.С.** Зовнішні ресурси української юридичної термінології: взаємодія детермінованих і випадкових процесів // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 1999. - №3.- С.226 – 237.

3.***Онуфрієнко Г.С.**Лінгво-термінологічний компонент комунікації в юридичній сфері // Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: Тези доп. VIII Всеукр. наук.-практ. конф. – К.: НАВС, 2012.- С. 33-35.

4.***Онуфрієнко Г.С.** Науковий текст у сучасному лінгводидактичному вимірі // Вісник Запорізького національного університету: Філологічні науки. - 2012.- № 1 - С. 334-339.

5.* **Онуфрієнко Г.С.** Різномовні термінологічні кореляти в ономасіологічному аспекті // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. - К.: ІУМ НАН України, 2013. - 9 с .

6.***Онуфрієнко Г.С.** Синонімічні номінанти зі спільним коренем іншомовного походження у сфері національної термінології // Мовознавство: Науково-теоретичний журнал. – 2000. - №2-3. – С.73-77.

7.***Онуфрієнко Г.С.** Словотвірний потенціал запозичень у національній термінології // Актуальні проблеми українського словотвору. – Івано-Франківськ: «Плай», 2002. – С.501-512.

8.***Онуфрієнко Г.С.**Термінологічний потенціал мови спеціальності як потужний чинник професійної підготовки правника // Українське право: Науково-практичний часопис. – 2002. - №1(15). – С.235-238.

9.**Онуфрієнко Г.С.* Українська наукова мова в структурі сучасної університетської освіти як об'єкт лінгводидактики // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2010. – Випуск 50. – С. 117-122.

10.**Онуфрієнко Г.С.* Фахова термінологія як національна лінгвомодель системи фахових понять у науковому інформаційному просторі // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 1999. - №2. – С.235-252.

11.* *Онуфрієнко Г.С.* Французькі запозичення в юридичній термінології східнослов'янських мов: парадигматичний і синтагматичний аспекти // Мовознавство: Науково-теоретичний журнал. – 2002. - №1. – С.60-64.

12.**Онуфрієнко О.В.* Українська державність доби козацької: від воєнної демократії до парламентської республіки. – Запоріжжя, 1998. – 73с.

13. *Партико З.В.* Загальне редагування. Нормативні основи: Навчальний посібник. – Львів: «Афіша», 2001. – 426с.

14. *Прадід Ю.Ф.* Мовне питання в українських Конституціях ХХ ст. // Мовознавство. – 2002. - №1. – С.17-22.

15. *Різун В.В.* Літературне редагування. - К.: «Либідь», 1996. - 237 с.

16.* Український реферативний журнал «Джерело». Серія 3. Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво. – 1994 і наступні роки видання.

3.4. Словники, довідники, енциклопедії

1. *Антонович Є. А.* та інші. Російсько-український словник з інженерної графіки, дизайну та архітектури. - Львів: «Світ», 2002. – 239 с.

2. *Волощук Марія.* Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання: За матеріалами засобів масової інформації. – 2-ге вид. доп. - К.: «Просвіта», 2003. – 160 с.

3. **Воробйова С.** Російсько-українсько-англійський словник правничої термінології. Труднощі терміновживання/С.Воробйова, Ю.Зайцев, Н. Соломащенко/ За заг. ред.Ю.Зайцева. - К.: «УПФ», 1994. – 555 с.

4. **Єрмоленко С.Я.** Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів /С.Я. Єрмоленко, С.П. Бибик, О. Г. Тодор – К.: «Либідь», 2001. – 224с.

5. **Зубков М. Г.** Українська мова: Універсальний довідник. – Харків: ВД «Школа», 2004. – 496 с.

6. **Караванський С.** Російсько-український словник складної лексики. – К.: «Академія», 1998. – 712 с.

7.**Корінний М. М.** Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури / М.М. Корінний, Г.Г. Потапов, В.Ф. Шевченко – К.: «Україна», 2000. – 184 с.

8.**КочанІрина.** Українське термінознавство в іменах: Довідник. – Львів: «Літопис», 2012. – 292 с.

9.* **Культура української мови : Довідник/За ред. академіка В. М. Русанівського.** – К.: «Либідь», 1990. – 304 с.

10. **Новий російсько-український словник-довідник: Близько 65 тис. слів/С. Я. Єрмоленко та інші.** - К.: «Довіра», 1996. – 797 с.

11. **Нові слова та значення: словник/ Ін-т укр. мови НАН України / Укл. Л. В. Туровська, Л. М. Василькова.** -К.: «Довіра», 2008. – 271 с.

12.* **Онуфрієнко Г. С.** Навчальний тлумачний словник лінгвістичних термінів/ Г.С. Онуфрієнко, Н.В. Таранова / За заг. ред. Г. С. Онуфрієнко. - Запоріжжя: ЗЮІ, 1998. - 53 с. ; друге видання, доповнене. – Запоріжжя: ЗЮІ, 2001.– 56 с.

13.***Онуфрієнко Г. С.** Навчальний тлумачний словник термінологіки теорії мовної комунікації для студентів економіко-гуманітарних спеціальностей денної та заочної форм навчання. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2009. – 70 с.

14.***Онуфрієнко Г. С.** Навчальний англо-український словник термінологіки сфери міжнародних економічних відносин для

студентів гуманітарного факультету/ *Г.С. Онуфрієнко, Ю.В.Орел-Халік, Г.І. Приходько* /За заг. ред. **Г. С. Онуфрієнко**. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2011. – 102 с.

15.***Онуфрієнко Г.С.** Навчальний українсько-англійський словник термінологіки сфери міжнародних економічних відносин для студентів ГФ/ *Г.С. Онуфрієнко, Ю.В.Орел-Халік, Г.І. Приходько* / За заг. ред. **Г. С. Онуфрієнко**. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2011. – 98 с.

16.***Онуфрієнко Г. С.** та інші. Навчальний російсько-український словник фахової термінологіки для правників/ *Г.С. Онуфрієнко, Н.А. Полежаєва, Н.В. Руколяньська, Н.В.Таранова*/ За заг. ред. **Г. С. Онуфрієнко**. – Запоріжжя: ЗІОІ, 1998. – 121с.

17.***Онуфрієнко Г. С.** Навчальний російсько-український словник фахової термінологіки для правників (понад 2200 терміноодиниць) / *Г.С. Онуфрієнко, Н.А. Полежаєва, Н.В. Руколяньська, Н.В.Таранова*/ За заг. ред. **Г. С. Онуфрієнко**– 2-ге вид. доп. - Запоріжжя: ЗІОІ, 2001. – 124с.

18.***Онуфрієнко Г. С.** Навчальний українсько-російський словник риторичної термінологіки /*Г.С. Онуфрієнко, Н.А. Полежаєва, Н.В. Азарова* / За заг. ред. **Г. С. Онуфрієнко** - Запоріжжя: ЗІОІ, 1998. – 28с.

19. **Пономаренко Л.О.** Міжнародний довідник «Хто є хто з термінологів». – Житомир: «АСА», 1998. – 191с.

20.*Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки // *Й. Ф. Андерш, С.А. Воробйова* та інші. - К.: «Наукова думка», 1994. – 600 с.

21.* Словник іншомовних слів/ Уклад. **С. М. Морозов, Л. М. Шкаранута**. - К.:«Наукова думка», 2000. – 680 с.

22. Словник синонімів української мови: В 2-х т./ **А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І.Головащук** та інші. - К.: «Наукова думка», 1999-2000.

23. Словник термінів і понять, що вживаються у чинних нормативно-правових актах України/Відп. ред. **Сіренко В.Ф., Станік С.Р.** - К.: «Оріяни», 1999. – 502 с.

24.*Термінологічний українсько-російсько-англійський словник-довідник економіста-міжнародника. - Запоріжжя: ТОВ НВК «Інтер-М», 2011. – 361 с.

25.* Глумачний словник ключових понять і термінів Болонського процесу / Укл. *Онуфрієнко Г. С.*– Запоріжжя: ЗНТУ, 2010. – 42с.

26.*Українська мова:Енциклопедія. - К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 2004. – 832 с.